

FEDERATION CYNOLOGIQUE INTERNATIONALE (FCI) (AISBL)

Place Albert 1er, 13, B - 6530 Thuin (Belgique) Tél : ++32.71.59.12.38 – Fax : ++32.71.59.22.29, internet : www.fci.be

FCI PRAVIDLA PRO PRACOVNÍ TEST V PASENÍ

TRADIČNÍ STYL

FCI HERDING WORKING TEST TRADITIONAL STYLE (FCI HWT TS)

(mimo border kolie)

1. ledna 2018

Obsah

1. ÚVOD	3
2. ZÁKLADNÍ PODMÍNKY	3
3. SPECIFICKÉ PODMÍNKY	3
4. ÚKOLY	4
5. HODNOCENÍ.....	6
6. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ	7

Pozn.: Termíny vztahující se k fyzickým osobám jsou použitelné pro obě pohlaví a čísla.

1. ÚVOD

- 1.1. FCI Pracovní test v pasení v tradičním stylu (HWT TS) je mezinárodní zkouškou a je pořádán za účelem zachovat charakteristiky související se schopnostmi ovládat stádo ovcí a získávat instinkt skrze práci se stádem mnoha generací ovčáckých psů. V tomto duchu jsou pravidla pro HWT TS nastavena.
- 1.2. Úspěšné splnění HWT TS je doporučeno pro použití psa v chovu a je nezbytností pro účast na FCI Mezinárodních trialech ovčáckých psů v tradičním stylu (IHT TS).
- 1.3. Plemena, která se mohou účastnit v TS mají velmi odlišný původ. Některá plemena byla vyšlechtěna pro práci na brázdě (střežení hranice) v zemědělských farmách, jiná musela pracovat s ovceci. ^[1]
- 1.4. V tradičním stylu byl a je základem denní kontakt farmáře/ovčáka s jeho stádem, aby ovce nakrmil nebo aby je vzal na pastvu na neoplocené plochy. Tyto ovce nemají strach z lidí ani psů, ale respektují je. Ovce věří ovčákovi a jsou ochotné ho následovat na novou pastvu nebo na dojení. ^[1]
- 1.5. V HWT TS musí psi prokázat, že mají základy pro to, stát se farmářským nebo ovčáckým psem. Úkol psa spočívá v ovládnutí stáda, vyvádění z a zavádění do košáru, kontrole pohybu stáda při jednoduchých manévrech a korekci ovcí, které se od stáda oddělují. ^[1]
- 1.6. FCI pečlivě předkládá cvičení, která jsou všichni psi v TS schopni vykonat, hledajíc společný základ v různosti stylu pasení plemen. ^[1]

2. ZÁKLADNÍ PODMÍNKY

- 2.1. Hlavní zásady pro průběh HWT TS lze nalézt v "OBECNÝCH PRAVIDLECH PRO ORGANIZOVÁNÍ MEZINÁRODNÍCH FCI AKCÍ PASENÍ (NHAT – HWT – IHT)".
- 2.2. HWT TS musí být uznán všemi členy FCI i smluvními partnery. ^[1]
- 2.3. Psi některých plemen (viz PŘÍLOHA 1 Obecných pravidel pro organizaci mezinárodních FCI akcí pasení (NHAT – HWT – IHT)), kteří úspěšně splnili HWT, mají povolení ke kvalifikaci pro získání titulu International Beauty Champion (C.I.B.), tj. Mezinárodní šampion krásy.
- 2.4. Psi některých plemen (viz PŘÍLOHA 1 Obecných pravidel pro organizaci mezinárodních FCI akcí pasení (NHAT – HWT – IHT)), kteří úspěšně splnili HWT, mají povoleno soutěžit ve třídě pracovní na mezinárodních, národních nebo speciálních výstavách FCI, s přihlédnutím k pravidlům daných akcí. ^[1]

3. SPECIFICKÉ PODMÍNKY

3.1. Parkur a jeho vybavení

Parkur a jeho vybavení musí být přizpůsobeny počtu použitých ovcí v průběhu testu.

- 3.1.1. **Parkur** – plocha minimálně 50 x 100 m, raději větší; může mít přirozené hranice jako jsou stromy, ale musí být jasně ohraničena. Oplocení je doporučeno, ale hranice mohou být jak přírodní, tak umělé. Plocha musí být před začátkem zkoušky čistá, bez nadbytečných překážek. Pokud na parkuru již jsou překážky, rozhodčí se může rozhodnout je tam ponechat, ale nepoužít je.
- 3.1.2. **Pen (startovní košár)** – s obvodem minimálně 24 m (tvar není předepsán, může být oválný, čtvercový nebo obdélníkový) a brankou v minimální šířce 2 m, ideálně na pantech s funkční ochranou proti otevření ovceci nebo psem.

- 3.1.3. **Re-Pen (cílový košár)** – může být stejný jako startovní košár, nebo může být na jiném místě a může být menší než pen. ^[1]_{SEP}
- 3.1.4. **Trať** – přírodní nebo simulovaná cesta od košáru k zapasení musí být dlouhá minimálně 75 m. Celá trať by neměla být kratší než 200 m a ne delší než 400 m. ^[1]_{SEP}
- 3.1.5. **Značky** – tyče nebo jiné předměty nebo přírodní body k označení míst změn směru (minimálně 4), oblasti pro zastávku (minimálně 4), plochy k zapasení (minimálně 4) nebo možných míst, kterým je potřeba se vyhnout.
- 3.1.6. **Plocha k zapasení** – s obvodem minimálně 80 m; čtvercový nebo obdélníkový prostor; vegetace pro pastvu ovcí výhodou. Hranice plochy k zapasení by měly být označeny, např. tyčemi (holemi) na okrajích, pískem, pilinami, oranou brázdou atd., ideální jsou přirozené hranice jako stezka nebo kosený pás. Plocha pro zapasení může být neoplocena, nebo oplocená pouze na jedné nebo dvou stranách.

3.2. Počet ovcí

- 3.2.1. Pro každý běh se stádo musí skládat minimálně z 10 ovcí, ale raději z více. ^[1]_{SEP}
- 3.2.2. Celkový počet soutěžících týmů musí být limitován organizátorem s přihlédnutím k celkovému počtu dostupných ovcí a s respektem k požadavkům pro zajištění welfare zvířat. ^[1]_{SEP}

3.3. Čas

- 3.3.1. Časomíra začíná, když se psovod dotkne branky, aby ji otevřel a končí, když psovod zabouchne branku po cviku re-pen.
- 3.3.2. Rozhodčí stanoví a oznámí na instruktáži, kolik času mají závodníci na vykonání trati. Čas musí být pro všechny psy stejný.

4. ÚKOLY

4.1. Úkoly, které zahrnují střežení (guarding)

4.1.1. Pen

Cíl: Pes vyvede ovce z košáru klidně a bez stresu.

Popis: Cvik je založen na faktu, že ve tradičním stylu práce ovce psa i ovčáka znají. Vzhledem k tomu, že v prostředí závodu se většinou navzájem neznají, musí být nejdříve navzájem seznámeni. Takže nejprve může psovod vzít svého psa kolem košáru a ukázat ho ovcím zvnějšku košáru.

Časomíra začíná, když se psovod dotkne branky, aby ji otevřel. Psovod musí vstoupit do košáru se psem, aby mohl pozorovat jejich chování a ovce psovi uvnitř v košáru představil.

Poté psovod umístí psa poblíž branky, aby zabránil ovcím v úniku. Poté co psovod otevře branku, pes vyzvedne ovce z košáru. Psovod se psem stabilizují stádo mimo košár a následně psovod zavře branku, zatímco pes kontroluje stádo. Hodnocení cviku pen končí, když psovod pošle psa, aby vyzvedl stádo.

Vážné chyby: Pes na ovce spěchá nebo je honí a rozděluje je. Příliš rychlé vyběhnutí z košáru nebo když ovce, které již byly venku vběhnou zpátky dovnitř.

4.1.2. Zastávka

Cíl: Vzhledem k tomu, že někdy musí stádo na cestě na pastvu a zpět zastavit, například před křižovatkou s provozem vozidel, úkoly zahrnují také zastavení stáda a ochranu hranice zastávky.

Popis: Stádo musí být zastaveno ve vymezeném prostoru pomocí aktivní práce psa, který zároveň chrání hranici zastávky, po tom co stádo zastaví. Jakmile se stádo uklidní, psovod jde na vymezenou hranici zastávky a rozhlédne se, podobně jako při přecházení skutečné křižovatky.

Vážné chyby: Pes nebo stádo překročí přední hranici zastávky ve směru pohybu, pes se neúčastnil zastavení stáda nebo když byla zastávka provedena příliš brzy.

4.1.3. Zapasení

Cíl: Pastva ovcí ve vymezeném prostoru. Uklidnění ovcí a začátek pastvy (nebo krmení) jsou důležitými úkoly. Ovce nesmí být vyrušovány a stresovány, aby byly schopné se napást nebo nakrmit. Nicméně je důležité, aby se nepásly za hranicemi místa určeného pro zapasení.

Popis: Jakmile jsou ovce dovedeny do plochy pro zapasení (ideálně do středu), psovod může a pes musí opustit prostor zapasení. Ovce by se měly začít pást (nebo krmit), nebo se alespoň zklidnit, pokud nemají o krmivo zájem. Úkolem psovoda se psem je hlídat, aby ovce zůstaly ve vymezeném prostoru; pokud ovce prostor opustí, pes by je měl přivést nazpět. Styl, jakým psi střeží hranice závisí na specifickém stylu práce daného plemene. Důležité je, že pes ovce sleduje a iniciativně je drží ve vymezeném prostoru.

Než ovce opustí plochu pro zapasení a budou pokračovat po trase, musí se chvíli pást. Rozhodčí dává signál, po kterém může psovod poslat psa, aby shromáždil stádo a následně opustí plochu pro zapasení.

Vážné chyby: Ovce opustí vymezený prostor, protože ho pes nezvládl uhlídat; nebo když pes ovce odtlačí pryč.

4.1.4. Re-Pen

Cíl: Přivést ovce na místo odpočinku, do košáru, klidným způsobem, aby se zabránilo zranění, ovce se nesmí vrátit do košáru příliš rychle; tlačení u branky není žádoucí.

Popis: Úkol by měl být proveden aktivní prací psa pod povely psovoda, musí být vykonán klidně, beze spěchu. Poblíž košáru by mělo být stádo stabilizováno a drženo psem na místě, zatímco ovčák otevírá branku. Jakmile jsou všechny ovce uvnitř košáru, psovod zavírá branku, zatímco pes blokuje oblast východu z branky. Zavřením branky se zastavuje časomíra a zkouška končí.

Vážné chyby: Pes není schopen udržet ovce zastabilizovány, nebo je zavřít, nebo když ovce již byly uvnitř a vyběhnou ven.

4.2. Úkoly, které zahrnují vedení

4.2.1. Pohyb

Cíl: V průběhu cesty na pastvu a zpět musí pes demonstrovat, že je schopen kontrolovat stádo tak, aby se stádo pohybovalo, měnilo směr a postupovalo po trase klidně, hladce a bez stresu.

Popis: Vyzvednutí ovcí, aby šly směrem ke psovodu klidně a beze stresu. Pes musí doprovázet ovce klidným a nepřerušovaným způsobem. Rozhodčí by měl označit čtyři místa pro změnu směru (tyč, strom, vnější roh ohrady, atd.), aby se jednalo o skutečnou nebo simulovanou stezku. Pes musí pracovat se smyslem pro vzdálenost od stáda a zbytečně na stádo netlačit. Pohyb okolo ovcí musí být klidný, umožňující ovcím plynulý pohyb v určeném směru, zabraňující tomu, aby se ovce shlukovaly kolem psovoda nebo na druhou stranu, aby se nedržely od psovoda příliš daleko.

Vážné chyby: Pes ztrácí kontrolu nad stádem, když pes nedokáže stádo ovlivnit, nebo když si ovce zkracují cestu. Pes tlačí ovce pryč nebo je honí a rozděluje je.

4.3. Chování

Cíl: Rozhodčí hodnotí funkční aktivitu a jemnost psa a spolupráci se psovodem v průběhu plnění všech úkolů od začátku až do konce běhu. Pes musí také vyvíjet iniciativu, ne jen poslouchat povely. Dobrá spolupráce mezi psovodem a psem se odráží v tom, jak pes reaguje na povely.

Popis: Rozhodčí primárně hodnotí vlohu psa pro pasení, která se odráží ve stylu práce daného plemene. Rozhodčí hodnotí sílu psa, cit pro balanc, iniciativu psa a jeho touhu pracovat. Čím více negativních vlastností pes má, tím méně bodů může dostat za aktivitu. Pokud pes není aktivní z vlastní iniciativy, je těžké ho motivovat k lepšímu výkonu.

Povely by měly mít výrazný vliv na chování psa, měly by být dávány klidně a přesvědčivě. V náročnějších podmínkách a s "těžšími ovce" by měl rozhodčí toto brát do úvahy nebo pozitivně ohodnotit způsob, jakým psovod a pes situaci zvládli.

Vážné chyby: Pes ignoruje povely. Pes má slabý zájem o ovce.

Chyby vedoucí k diskvalifikaci: Popadnutí nebo kousnutí ovce.

5. HODNOCENÍ

5.1. Body

- 5.1.1. Rozhodčí určuje, kolik bodů odebere za jednotlivé úkoly (může za cvik odebrat i všechny body).
- 5.1.2. Rozhodčí může odebrat pouze celé body (nelze odebrat půl bodu nebo méně).
- 5.1.3. Bodovací tabulka pro rozhodčího:

Název úkolu	Body
<u>Strážní cviky (guarding):</u>	
Pen	15
Re-Pen	5
Zastávka	15
Zapasení	20
<u>Cviky vedení:</u>	
Pohyb	30
Chování	15
Celkem	100

5.2. Kvalifikace

Hodnocení	Zkratka	Body
Výborně	EXC	90 - 100 bodů
Velmi dobře	VG	80 - 89 bodů
Dobře	G	70 - 79 bodů
Postačující	SAT	60 - 69 bodů
Neprošel	NP	méně než 60 bodů
Bez udělení bodů	NPA	bez bodů
Odstoupil	RET	bez bodů
Diskvalifikován	DIS	bez bodů

6. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

- 6.1. Tato pravidla plně nahrazují pravidla platná od 1. dubna 2009. ^[L]_[SEP]
- 6.2. Tato pravidla byla schválena na setkání FCI Komise pro ovčácké psy, které proběhlo v Interlaken (CH) 23. dubna 2017. ^[L]_[SEP]
- 6.3. Tyto řády byly schváleny Předsednictvem FCI v Kyjevě v srpnu 2017.
Jsou platné od 1. ledna 2018. ^[L]_[SEP]
- 6.4. V případě nesrovnalostí v překladu je nadřazenou verzí anglický text. ^[L]_[SEP]

PŘÍLOHA 1: SEZNAM OVČÁCKÝCH PLEMEN, KTERÁ SE MOHOU ÚČASTNIT FCI AKCÍ PASENÍ A JSOU OPŘÁVNĚNA K ZISKU TITULU CACITR NEBO RES CACITR (viz **Obecná pravidla pro organizaci mezinárodních FCI akcí pasení (NHAT – HWT – IHT)**).

PŘÍLOHA 2: DOPORUČENÝ HODNOTÍCÍ PROTOKOL "HWT"

PŘÍLOHA 2: DOPORUČENÝ HODNOTÍCÍ PROTOKOL "FCI HWT TS"

	HODNOTÍCÍ PROTOKOL HWT TS SCORE CARD HWT TS	Katalogové č. Catalogue No
		Startovní č. Start No

Název akce / Event	Místo / Place	Datum / Date
Jméno psa / Dog name		Datum narození / Born
Číslo zápisu / Pedigree No	Číslo čipu / Chip	Pohlaví / Sex
Majitel / Owner		Plemeno / Breed
Psovod / Handler		Číslo / No

Úkoly Exercises	Max	Minus	Zisk Score	Max. čas (min) Max. time min	Čas / Time
Pen	15			Strážní cviky / Guarding exercises	
Zastávka Stop	15				
Zapasní Graze	20				
Re-Pen	5				
Pohyb Moving	30			Cviky vedení a chování / Conduct exercises and behaviour	
Chování Behaviour	15				
Bodů celkem Points total	100			Hodnocení Evaluation	
Rozhodčí - číslo, jméno, podpis Judge, No name, signature					